
GOLD

TEKA LWOWSKA .

Sygn. 229/ 52.

Oryginał. str. 1-9 rkp., format:

145 x 210 mm., j. polski (atrament)

k. 1-4 mnp., ksero., A4., j. polski.

TAŚMA FILMOWA
NR. N- 0617.

ZESPÓŁ :
T E K A L W O W S K A .

ARCHIWUM ŻIH
SYGNATURA :

229/ 52

ZMIKROFILMOWANO
DNIA : 25. 04. 1995

JASTRZĘBSKI
WOJCIECH

GOLD. Relacja o formowaniu Judenratu
we Lwowie. Łapanie uliczne , rabunek
mienia żydowskiego.

DATY SKRAJNE:
VII. 1941 r.

UKŁAD :
Tematyczny.

UWAGI :
Oryginał. str. 1 - 9 rkp., format: 145 x
210 mm., j. polski. (atrament).
k. 1 - 4 mnp., ksero., A4., j. polski.

§ Syn i ~~synowa~~ Prof Alterhanda ^{S/T} 1
byli specjalnie doblane poturboweni -
Kruk prof. ~~moje~~ obserwowal me cemi
sie tłumie z skien mentanie profesora
Synowa moja schroni sie do mentanus
profesora, a tłum mi mial ze nie potroze
poniewaz na bramie, stat żołnier
pilmuzcy magagnow majducy
sie w realnosci (jezelloishe adije sie?)
Odmovil on jednak prosbi synowej
o interwency: na pover syna - jej me i
i zwolnieniu go z tłumie. W tym czasie
moim psycholoz po profesora auto
Kestapo i pariole go na Pelucyjske
do dawne go bydanku M. 7. 9 - Tu
instal przyjetu pover ^(Essera?) pewnego pul konik
ktory go nypytowal o strusku
Hydostre kowoskuy; boinice, loie

(Bryth) etc. Prof Alexander Schuler
wyjasnia - w pewnym momencie wspomina
o swoim synie, ale nie trafia do
miatleni. Na propozycje objazda sta-
nowiska: praca Judenratu za admira-
lami etc. w chronieniu. - Kto tu
dla wypracowania tematu. podaj co sty-
salem o formowaniu Judenratu. -
Wreszcie nastepnie Oskar Schargel
do sluzby w sprawie Judenratu. - Ten
takze admira- i powolaniem na brak
kompetencji. - Wreszcie dostali powolani
miatleni w taki sposob: mekhi
Waldman proponuje obratny i lekari
Dr. Sinsberg ten ostatni obito to go
wreszcie mekhi w sprawach publicznych
Dr. Sinsberg wskazuje na Dr. Rothfeldi
Adolfa b. jednego mekhi. W rezultacie

wladze zakrestily, krotki termin do
 u tworzenia Judenratu zgodnie z precyzyjnymi
 wymiarami represji i zakazanie tworzenia
 wiecej niuz partyzantow. Po posiedzeniu
 notablos zostal nominowany Judenrath
 z dr. Jozefem Parnasem jako prezesem. Polak
 Waldman, formalnie puzer straznicy, mianem
 listy nominacji, re. ~~to~~ on mial
 listy nominacji.

Tymczasem go fatalnym 1/VII 1941
 rozporozdzenie si. Schenna przystrze.
 rozporozdzenie si. Byanie
 do roboty. Kaidy Niemiec mogli
 przywolac. Kaidy Byde per wyjezd
 on wiek, rewid stanowisko, plac
 i musie do roboty przy dwa armii
 przy dla własnej wygody. Zydow
 amunicja do roboty jako kuchenki;
 chore w kaidzej armii wykonywaj

rozmien. Niektórych musiano
do podziemnej przychodni w to samo
miejsce. Niektórych ^{z innych} musiano w niewol-
niczym domu innych; przypisać ich do
postaci domowych. Zarazem rozpozna-
li się, jakimi po oznaczeniach i, nierzadko
nie z miejsca. Folniarze pochodzili
do mieszki, palenisk, magazynów, kontenerów;
pakuwali do wadze, białym ^{z poszycie rekwirowani}
niebli rozpoznało się od rekwirowani.
Zapamiętało - zapamiętało auto przez dom
Reflektant na zaprawę schodził do mieszki
był mykował zaprawę ewentualnie
inne przedmioty urzędzenia i musiano
potem. Bydło też adwokatów wysyła-
no auto. Nie było go przy tym i
San. Bydło innych. - Jednym z nich
najmniejszych prosit rekwirowani. -
porozumienie z innymi. -

Dwaga, która została w Łodzi pod
 numerem 1000000 na Furbera „Innschul-
 digen Sä die Störung, co oczywiście
 nie przeszkodziło publikacji ^{tytułu} ^{przez} ^{paron} ^{prze-}
 kania. - Innej części artykułu spowodu
 nie dość uprzejmych zachowanie, mimo
 że on jest uprzejmy. Ale przynajmniej
 w dniach pierwszych ~~po~~ lipcowych ~~po~~
 1/VII 1941 nie było wypadków masowych
 wina panienia i unho dzenia, myli:
 nawet merdu. Dnia 1.VII 1941 szpital
 dawniej żydowski przy ul. Rapaporta
 pełny był ciężko rannych w ten
 sposób 70-letnich Dr Braumera i Dr ~~Braun~~
 Binda słu adwokatów. - Oczywiście
 nie brak było lekarzy Gerbajro i S.S.
 oraz wypadki doprowadzenie do łez

na Peleryńska, - wypadki staniame
pod suame celom konstruame etc.

Specjalnie pustu yuzi na mowge
próba steroyzovaniá lekarny hronskich-

Relayz mam od nrestri crhi-rebraniá

które prasyta do mnie roprost r rebraniá

Onia muiy nreji 7-9 lipca papyhaty

ante gestapo do Szpitala Powrochnego

i Klinik, szeregny wyptach lekarny-

Sydwó na Peleryńska, gdzie gestapowie

szere indegnowi rebranych na temat

nehony sama dowania. Do kry 3 ~~to~~

zencó memektich w szpitalach hronskich

pozmasnych w nasu walk niemiecko-

rosyjskich pod hronem. Dicho ni

to: noshid akompaniamentu-pozobek,

re gestapo ni wyptcho, nymechivanié

kraspuerka, mowge, re pod by dym hron

na shrone niemie, do ktorych letwo.

nie dostaci, ale z ktorych trudno mi 4
wydolyc, parante polaczeniu poe adresu
wspolnosc Pyslow, na po nastapita meina
elpomietu ze strony jedney z lekarzy. -
~~Tez byl pe~~ ~~Tez zastapowu byl pelen.~~
Druin ~~pe~~ ~~best.~~ ~~pozwalat~~ ~~sobri~~ ~~na~~ ~~dwiny~~
Pyslow mi, kogo obecnii pragne widnie
na stanowisku dyrektora szpitala Pyslowskiego,
a gely wymeniono plecego dr. Schreidera
pozwalat sobri na irracionalne uwazaj
spowodu ulomnosci dr. Sch. ktory jest
garkusom. - z powrotem odeislano lekarzy
steno jui mi antem z uwazaj, ze mimo
Lapania jakos dojde samowolam, ze dr
Ruffeld w czasie spornowania yudewatu
strzymat legitymacji do swobodnego
pomocnic sie celem umocnienia mu
portakubacy. - To wszystko odrywato sie
kiszid porbenieniu Pyslow pragn. w ich

яко роботників, продавців, аптекарів,
лікарів і т.п. Становище те, остальні
об'єднані головні пров. ^{кресто} квалі-
фікованих Українців. - Отого досі
перерахунок майже нульовий. -
апробувати. Не піде в них об'єднання,
бо перерахунок те, остальні об'єднані в гуртки.
А решта ^{на} вільно в місці. Завантажені до роботи
були. ~~були і самі~~ створили гуртки. -
Поспіванні вийшли змучені, то шукати
не члони, то і вільно продавати першорядні
не по цінах максимальних, члени
справляли вільно амівці. Не вільно. -
Пол перерахунок антиздобування, в дивній
апробувати розуміння: установка спеціальних
і технічних гурток, продавців, артикулів, споряд-
чень для вільно, універсальних, ~~технічних~~
і вільно, універсальних, технічних, арти-
кулів, першорядної потреби, універсальні
спеціальних, штепелів, вільно, гурток

III opatrujących, ~~Prisena~~ lub w pens⁵
artykuły wcale nie opatrujących
omaczenie gębin sprzedają dla rydów
na pęczak Fylko do casu od 12-2
lfo psbatnie parrędzenie nie wite parkodulo
A. P. P. -

Syn i synowa prof. Allerhanda byli specjalnie dotkliwie potrzebowani. Wnuk profesora obserwował zękanie się tłumu z okien mieszkania profesora. Synowa mogła schronić się do mieszkania profesora a tłum nie mógł za nią wtargnąć, ponieważ na bramie stał żołnierz pilnujący magazynów znajdujących się w budynku /Jagiellońska, sąduje się 21/. Odmówił on jednak prośbie synowej o interwencję na rzecz syna, jej męża i zwolnienie go z tłumu.

W tym stanie rzeczy zajęchało po profesora auto gestapo i zawiozło go na Pełczyńską do dawnego budynku MZS.

Tu został przyjęty przez pewnego pułkownika /Fesslera?/, który go wypytywał o stosunki żydostwa lwowskiego, bożnice, loże /Bryth/ itd. Prof. Allerhand udzielał wyjaśnień - w pewnym momencie wspomniał o swoim synie, ale natrafił na milczenie.

Na prośbę objęcia stanowiska prezesa Judenratu odmówił, wymawiając się zdrowiem.

Chcę też dla wyczerpania tematu podać co słyszałem o formowaniu Judenratu. Wezwano następnie Oskara Schargla do władzy w sprawie Judenratu. Ten także odmówił z powołaniem się na brak kompetencji. Wreszcie zostali powołani nie wiadomo w jaki sposób niejaki Waldman, człowiek obrotny i lekarz, dr. Grinberg. Ten ostatni do tego czasu nieczynny w sprawach publicznych.

Dr. Grinberg wskazał na dra Rothfelda Adolfa, byłego radnego miejskiego. W rezultacie władze nakreśliły krótki termin do utworzenia Judenratu grożąc w przeciwnym razie represjami i nakazując tworzenie wedle klucza partyjnego.

Po posiedzeniach notablów został nominowany Judenrath z drem ^{było} Farnasem Józefem jako prezesem zatwierdzonym formalnie przez ^{było} prezydenta miasta.

Waldman twierdził, że on ułożył listę nominatów. Tymczasem, po fatalnym 1.VII.1941 rozpoczęła się gehenna żydostwa lwowskiego. Rozpoczęło się łapanie do robót. Każdy Niemiec mógł przywozić każdego Żyda bez względu na wiek, zawód, stanowisko, płęć i zmusić do robót dla armii, czy dla własnej wygody.

Żydów zmuszano do robót koło kuchni, które w każdej armii wykonują żołnierze. Niektórych zmuszano do codziennego przychodzenia w to samo miejsce. Innych zamieniono w niewolników domowych, używając ich do posług domowych.

Zarazem rozpoczęły się rabunki po mieszkaniach i wysiedlanie z mieszkań. Żołnierze wchodzili do mieszkań, zacierali kosztowności, zegarki, bieliznę, pakowali do waliz bieliznę i pościel.

Rekwirowanie mebli rozpoczęło się od rekwirowania tapczanów.

Zajeżdżało auto przed dom. Reflektant na tapczan wchodził do mieszkań, wybierał tapczan ewentualnie inne przedmioty urządzenia a zmuszał potem Żydzi załadowywali wszystko na auto. Nie brakło przytem scen tragicomicznych.

Jedną z moich znajomych prosił rekwirujący o wypożyczenia romansu kryminalnego. Druga, którą zastał w łóżku pod wieczór przeprosił za turbację, co oczywiście nie przeszkadzało w rabunku tym razem obrazów z mieszkania. Innej czynił wyrzuty z powodu mało uprzejmego zachowania, mimo, że on był uprzejmy.

Ale przynajmniej w pierwszych dniach lipca po 1 - ym nie było wypadków masowego bicia, ranienia i uszkodzenia czy też nawet mordu.

Dnia 1.VII.1941 szpital dawniej żydowski przy ul. Rapaporta pełen był ciężko rannych w tym starców 70 - letnich - dra Brau nera i dra Bunda, obu adwokatów. Oczywiście nie brak było harców gestapo i SS oraz wypadki doprowadzenia do bicia na Pełczyńskiej - wypadków stawiania pod ścianą celem rozstrzelania. Specjalnie zasługuje na uwagę próba sterroryzowania lekarzy lwowskich. Relację mam od uczestniczki zebrania, która wprost z zebrania przyszła do mnie.

Dnia mniej więcej 7.VII. zajechały auta gestapo do Szpitala Powszechnego i klinik, ścignęli wszystkich lekarzy Żydów na Pełczyńską, gdzie gestapowiec zaczął indagować zebranych na temat rzekomo zamordowania 2 czy 3 jeńców niemieckich w szpitalach lwowskich pojmanych w czasie walk niemiecko - rosyjskich pod Lwowem.

Dzięki się to wśród akompanjamentu pogroźek, że gestapo wie wszystko, wymachiwanie trzepaczką/?, uwaga, że pod budynkiem są obszerne piwnice, do których łatwo się dostać, ale z których trudno się wydobyć, zarzutu bolszewizmu pod adresem wszystkich Żydów na co nastąpiła męzna odpowiedź ze strony jednego z lekarzy. Gestapowiec pozwolił sobie na drwiny. Pytał się kogo ~~szuka~~ obecnie pragną widzieć na stanowisku dyrektora szpitala żydowskiego, a gdy wymieniono obecnego dra Schneidra, pozwolił

sobie na ironiczną uwagę z powodu ułomności dra Schn. który jest garbusem.

Z powrotem odesłano lekarzy pieszo już nie autem, z uwagą, że mimo łapania jakos dojdą.

Zauważam, że dr. Pothfeld w czasie sformowania Judenratu otrzymał legitymację do swobodnego poruszania się celem umożliwienia mu pertraktacji. To wszystko odbywało się wśród pozbawienia Żydów pracy w ich zawodzie jako robotników, sprzedawców, aptekarzy, lekarzy itp. Stanowiska te zostały obsadzone głównie przez często nie posiadających kwalifikacji Ukraińców.

Do tego doszły zarządzenia utrudniające Żydom aprowizację. Nie piszę o nich obszerniej, bo zarządzenia te zostały ogłoszone w gazetach. Zresztą za jedno z miejsc łapani służyły ogonki. Postponowanie Żydów wywarło ten skutek, że chłopci, którzy sprzedawali oczywiście nie po cenach maksymalnych, chętniej sprzedawali Żydom aniżeli nie Żydom.

Pod zarządzeniami antyżydowskimi w dziedzinie aprowizacji rozumie się ustalenie specjalnych, krótkich godzin sprzedaży artykułów spożywczych dla Żydów, utrudniających nabycie artykułów pierwszej potrzeby, wyznaczanie specjalnych sklepów żydowskich wcale nie zaopatrywanych, oznaczenie godzin sprzedaży dla Żydów na targach w czasie od 12 do 2 - ej. /to ostatnie zarządzenie niewiele zaszkodziło.